

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

**РІШЕННЯ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

у справі за конституційним поданням Президента України
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
Постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання реалізації військового майна»

м. Київ
12 січня 2010 року
№ 2-рп/2010

Справа № 1-4/2010

Конституційний Суд України у складі суддів:

Стрижака Андрія Андрійовича — головуючого,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Головіна Анатолія Сергійовича,
Джуня В'ячеслава Васильовича,
Дідківського Анатолія Олександровича,
Домбровського Івана Петровича,
Кампа Володимира Михайловича,
Лилака Дмитра Дмитровича,
Маркуш Марії Андріївни,
Мачужак Ярослави Василівни,
Нікітіна Юрія Івановича,
Овчаренка В'ячеслава Андрійовича — доповідача,
Стецюка Петра Богдановича,
Тчачука Павла Миколайовича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації військового майна» від 11 лютого 2009 року № 88 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 11, ст. 333).

Приводом для розгляду справи відповідно до статей 39, 40 Закону України «Про Конституційний Суд України» стало конституційне подання Президента України.

Підставою для розгляду справи згідно зі статтею 71 Закону України «Про Конституційний Суд України» є твердження суб'єкта права на конституційне подання про неконституційність Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації військового майна» від 11 лютого 2009 року № 88.

Заслухавши суддю-доповідача Овчаренка В. А. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

У С Т А Н О В И В :

1. Суб'єкт права на конституційне подання — Президент України — відповідно до пункту 15 частини першої статті 106 Конституції України видав Указ від 6 березня 2009 року № 124, яким зупинив дію Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації військового майна» від 11 лютого 2009 року № 88 (далі — Постанова), та звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо її відповідності Конституції України (конституційності).

Глава держави вважає, що, видавши Постанову, Кабінет Міністрів України перевищив свої повноваження, допустив неправомірне обмеження конкуренції та зловживання монопольним становищем на ринку, втрутився у сферу законодавчих повноважень, що суперечить частині другій статті 6, частині другій статті 8, частині другій статті 19, частині третій статті 42, статті 75, пункту 22 частини першої статті 85, пункту 8 частини першої статті 92, частині третій статті 113 Конституції України.

2. Свої позиції стосовно предмета конституційного подання висловили Голова Верховної Ради України, Прем'єр-міністр України, Міністерство оборони України, Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України, Служба безпеки України, Антимонопольний комітет України, науковці Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

3. Вирішуючи питання, порушене у конституційному поданні, Конституційний Суд України виходить з такого.

3.1. Згідно з Конституцією України Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України; здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності і національної безпеки України; утворює, реорганізовує та ліквідує відповідно до закону міністерства та інші центральні органи виконавчої влади; здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону та інші повноваження, визначені Конституцією та законами України (статті 113, 116).

3.2. Президент України вважає, що утворення згідно з пунктом 3 Постанови Державного спеціалізованого підприємства «Укрспецторг» (далі — Укрспецторг) та надання йому повноважень щодо реалізації на внутрішньому ринку військового майна, яке придатне для подальшого використання, але не може бути застосоване у повсякденній діяльності військ, та надлишкового військового майна не відповідає Конституції України.

Конституційний Суд України зазначає, що за частиною першою статті 25 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Уряд України в межах коштів,

передбачених у Державному бюджеті України, може утворювати, реорганізувати та ліквідувати відповідно до закону державні господарські об'єднання, підприємства, установи та організації, зокрема для здійснення окремих функцій з управління об'єктами державної власності.

За пунктом 3 Положення про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 року № 1919 зі змінами (далі — Положення), повноваження суб'єктам підприємницької діяльності на реалізацію військового майна, яке є придатним для подальшого використання, але не може бути застосоване у повсякденній діяльності військ, надлишкового майна (крім майна, зазначеного у пункті 4 Положення), а також цілісних майнових комплексів, у тому числі військових містечок, та іншого нерухомого майна надає Кабінет Міністрів України у встановленому порядку.

Таким чином, рішення Уряду України про утворення Укрспецторгу та допущення його до продажу на внутрішньому ринку вказаного військового майна прийнято в межах його повноважень і не суперечить частині другій статті 6, частині другій статті 8, частині другій статті 19, частині третій статті 113 Конституції України.

3.3. Президент України вважає, що Кабінет Міністрів України неправомірно зупинив дію раніше виданих урядом актів щодо надання повноважень підприємствам та організаціям на реалізацію військового майна на внутрішньому ринку, чим, по суті, усунув їх з цього ринку.

Досліджуючи це питання, Конституційний Суд України виходить з того, що Уряд України, ліквідувавши Державний департамент надлишкового майна та земель, зупинив до прийняття окремого рішення дію актів, якими він наділяв державні підприємства і організації повноваженнями з реалізації на внутрішньому ринку військового майна, яке придатне для подальшого використання, але не може бути застосоване у повсякденній діяльності військ, та надлишкового військового майна.

Конституційний Суд України вважає, що таке зупинення дії актів Кабінету Міністрів України не призвело до неправомірного обмеження економічної конкуренції, а отже, до порушення вимог частини третьої статті 42 Конституції України.

3.4. Президент України стверджує, що конституційним приписам суперечить пункт 7 Постанови, яким встановлено, що договори про відчуження і реалізацію військового майна на внутрішньому ринку, укладені на момент набрання чинності Постановою суб'єктами господарювання, повноваження яких на реалізацію військового майна тимчасово припиняються у зв'язку з вимогою пункту 6 Постанови, підлягають виконанню без права внесення до них змін в частині збільшення обсягу та розширення номенклатури такого майна. На думку суб'єкта права на конституційне подання, у такий спосіб Кабінет Міністрів України втрутився у сферу повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні і визначив підзаконним актом правові засади і га-

рантії підприємництва, правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання, які згідно з пунктом 8 частини першої статті 92 Конституції України повинні визначатися виключно законами України.

Конституційний Суд України вважає, що положення пункту 7 Постанови щодо неприпустимості внесення змін до діючих договорів про відчуження і реалізацію військового майна у частині збільшення обсягу та розширення номенклатури такого майна не встановлюють правові засади, гарантії підприємництва, правила конкуренції та не є нормами антимонопольного регулювання. Вони спрямовані на виконання існуючих договорів в умовах реорганізації процедури реалізації військового майна, тому порушень вимог статті 75, пункту 8 частини першої статті 92 Конституції України не вбачається.

3.5. Глава держави наголошує, що Кабінет Міністрів України, видавши Постанову, порушив пункт 22 частини першої статті 85 Конституції України. У конституційному поданні зазначено, що ліквідація Державного департаменту надлишкового майна та земель (пункти 1, 2 Постанови) є втручанням у визначення загальної структури, чисельності та функцій Збройних Сил України.

Конституційний Суд України зазначає, що Державний департамент надлишкового майна та земель є урядовим органом державного управління у складі Міністерства оборони України. Постановою Кабінет Міністрів України змінив не загальну структуру Збройних Сил України, а реорганізував Міністерство оборони України, припинивши діяльність у його системі урядового органу – Державного департаменту надлишкового майна та земель. Таку реорганізацію Уряд України здійснив відповідно до пункту 9¹ статті 116 Конституції України, за яким Кабінет Міністрів України правомочний утворювати, реорганізовувати та ліквідувати відповідно до закону міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади, та статей 22, 25 Закону України «Про Кабінет Міністрів України».

Приймаючи рішення про ліквідацію Державного департаменту надлишкового майна та земель, Уряд України не порушив вимог пункту 22 частини першої статті 85 Конституції України.

4. Суб'єкт права на конституційне подання просить визнати неконституційною Постанову в цілому, однак обґрунтовує неконституційність лише її пунктів 1, 2, 3, 6, 7.

Відсутність правового обґрунтування тверджень щодо неконституційності окремих положень правового акта згідно з пунктом 4 частини другої статті 39, пунктом 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України», пунктом 1 § 51 Регламенту Конституційного Суду України є підставою для припинення конституційного провадження у справі в цій частині.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 45, 51, 61, 65, 67, 69, 73 Закону України «Про Конституційний Суд України», пунктом 1 § 51 Регламенту Конституційного Суду України, Конституційний Суд України

вирішив:

1. Визнати такими, що відповідають Конституції України (є конституційними), пункти 1, 2, 3, 6, 7 Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації військового майна» від 11 лютого 2009 року № 88.

2. Припинити конституційне провадження у справі в частині перевірки на відповідність Конституції України (конституційності) пунктів 4, 5, 8, 9 Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації військового майна» від 11 лютого 2009 року № 88 на підставі пункту 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України «Про Конституційний Суд України».

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у «Віснику Конституційного Суду України» та в інших офіційних виданнях України.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

● *Summary to the Decision of the Constitutional Court of Ukraine № 2-рп/2010 dated January 12, 2010 in the case upon the constitutional petition of the President of Ukraine concerning conformity with the Constitution of Ukraine (constitutionality) of the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some Issues of Disposal of Military Property»*

Subject of the right to constitutional petition — the President of Ukraine — pursuant to Article 106.1.15 of the Constitution issued the Decree № 124 dated March 6, 2009 which terminated the force of the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some Issues of Disposal of Military Property» № 88 dated February 11, 2009 (hereinafter referred to as «the Resolution») and applied to the Constitutional Court of Ukraine with a petition to consider the issue concerning its conformity with the Constitution (constitutionality).

According to the Constitution the Cabinet of Ministers of Ukraine is the highest authority within the system of executive bodies which in its activities is guided by the Constitution and laws, as well as by decrees made by the President of Ukraine and resolutions of the Verkhovna Rada of Ukraine in accordance with the Constitution and laws of Ukraine; takes measures to ensure the defense capability and national security of Ukraine; sets up, re-organises, and liquidates in accordance with law ministries and other central executive authorities; exercises management of objects of the state property in accordance with law and other authority specified by the Constitution and laws of Ukraine (Articles 113, 116).

The Constitutional Court specifies that according to Article 25.1 of the Law «On the Cabinet of Ministers of Ukraine» the Government of Ukraine within the limits of funds allocated in the State Budget of Ukraine can set up, re-organise and liquidate in accordance with law state economic associations, enterprises, organisations and establishments, in particular, in order to fulfill certain functions of management of objects of state property.

In compliance with item 3 of the Regulation on procedure of alienation and disposal of military property of the Armed Forces of Ukraine approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 1919 dated December 28, 2000 as amended (hereinafter referred to as «the Regulation») the Cabinet of Ministers of Ukraine in the prescribed order entitles the subjects of economic activity to dispose military property which is suitable for further utilisation but does not suit for the daily activities of military forces, excessive property (except the property mentioned in item 4 of the Regulation) as well as integral property complex, including military towns, and other real property.

Thus, the decision of the Government of Ukraine to set up «Ukrspetztorh» and entitle it to dispose the mentioned military property in the domestic market was adopted within its authority and does not contravene Articles 6.2, 8.2, 19.2, 113.3 of the Constitution.

The Constitutional Court of Ukraine proceeds from the fact that by liquidating the State Department of Excessive Property and Land the Government of Ukraine terminated the force of acts which entitled state enterprises and organisations to dispose military property in the domestic market which is suitable for further utilisation but does not suit for the daily activities of military forces and excessive military property until adoption of separate decision.

The Constitutional Court of Ukraine deems that such termination of force of acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine has not led to illegal restriction of economic competition thereby violation of requirements of Article 42.3 of the Constitution.

The Constitutional Court considers that the provisions of item 7 of the Resolution concerning inadmissibility of introducing amendments to the current contracts on alienation and disposal of military property in the part of increase of scope and extension of list of such property do not establish legal principles, guarantees of entrepreneurship, rules of competition and are not the norms of antimonopoly regulation. They are aimed at implementing of the current contracts in the context of rearrangement of the procedure of disposal of military property, therefore there are no violations of Articles 75, 92.1.8 of the Constitution.

The Constitutional Court specifies that the State Department of Excessive Property and Land is a governmental body of state management within the Ministry of Defense of Ukraine. With this Resolution the Cabinet of Ministers of Ukraine did not change the overall structure of the Armed Forces of Ukraine, but reorganised the Ministry of Defense of Ukraine which led to elimination of the governmental body within its system — the State Department of Excessive Property and Land. The Government of Ukraine executed this reorganisation in compliance with Article 116.91 of the Constitution according to which the Cabinet of Ministers of Ukraine is authorised to set up, re-organise and liquidate, in accordance with law, ministries and other cen-

tral executive authorities, acting therewith within the limits of funds allocated for the maintenance of executive authorities and Articles 22, 25 of the Law «On the Cabinet of Ministers of Ukraine».

In adopting the decision to eliminate the State Department of Excessive Property and Land by the Cabinet of Ministers of Ukraine did not violate the requirements of Article 85.1.22 of the Constitution.

Subject of the right to constitutional petition also applied for recognising the Resolution as unconstitutional as a whole, however provided arguments for unconstitutionality of items 1, 2, 3, 6, 7 only.

Absence of legal reasoning of statements concerning unconstitutionality of separate provisions of the legal act is a ground to terminate the constitutional proceedings in the case in this part pursuant to Articles 39.2.4, 45.2 of the Law «On the Constitutional Court of Ukraine», item 1 §51 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Ukraine.

Thus, the Constitutional Court of Ukraine held:

1. To recognise as conforming with the Constitution of Ukraine (constitutional) items 1, 2, 3, 6, 7 of the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some Issues of Disposal of Military Property» № 88 dated February 11, 2009.

2. To terminate the constitutional proceedings in the case in the part of examination of conformity with the Constitution of Ukraine (constitutionality) of items 4, 5, 8, 9 of the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some Issues of Disposal of Military Property» № 88 dated February 11, 2009 on the ground of Article 45.2 of the Law «On the Constitutional Court of Ukraine» — failure of the constitutional petition to meet the requirements envisaged by the Constitution and the Law «On the Constitutional Court of Ukraine».